

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

qu[a]estio 80. An testium nomina sint consultorib. manifestanda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Peritis tot
processus in
regre expli-
gandus.

Huius axiomatis ratio in promptu est: quoniam A
nisi periti intelligerent integre & perfecte coram
causam, non possent perfecte consulere, neque incor-
ruptum ferre iudicium, cum nemo de incognitis re-
tum iudicium facere possit.

Rursus, cum de eorum consilia sit ad sententiã
pronuntiandam deueniendum, ne fortassis ob non
visum processum minus bene consulant, & in seren-
da sententiã erretur, iustum est ut eis integre to-
tus processus explicetur. & cum Emerico sentit
Bernardus in lucerna, verbo, inquisitor. §. 21.

Q V A E S T I O LXXX.

An testium nomina sint consultori- bus manifestanda.

Ctuagesima questio est: Vtrum Episco-
pus & inquisitor teneantur coram præ-
dictis peritis, de quorum consilio est ad
sententiam procedendum, deferentium & testifi-
cantium nomina publicare?

Et ar. supra
pag. 111.

Respondemus quod sic; ut patet in alleg. c. Statu-
ta. §. iubemus. vbi exposito & mandato, quod no-
mina deferentium & testium coram de iuris non
publicentur, sequitur sic: Sed secreto coram dice-
cesano Episcopo, vel eo absente ipsius Vicario,
quando inquisitores procedunt; quando vero pro-
cedit Episcopus coram inquisitoribus, si haberi
commode possit copia eorundem: ac nihilomi-
nus siue Episcopus siue inquisitores processerint,
aliquibus alijs personis prouidis & honestis, iuril-
que peritis (quas ad hoc uocari & eis per totum
processum, super quo deliberandũ est, seriose ma-
nifestari ac integraliter explicari; & de ipsorum con-
silio ad sententiam vel condemnationem proce-
di volumus) exprimentur: sicque non obstante,
quod illis contra quos huiusmodi de posuerunt, no-
mina ipsorum non fuerint publicata. Adhibea-
tur ad cognitionem iudicis instruendam plena fi-
des depositionibus testium eorundem.

COMMENT. CXXXIX.

In hac questione Emericus unicum item pro-
ponit axioma, nempe, nomina testium peritis
seu consultoribus esse explicanda.

In hoc autem axioma maior est dubitatio, quã
in eo, quod proxime superiori questione proposi-
tum est; quia non videtur necessarium explicari.

Primum quoniam absque tali nominum publi-
catione, aut notitia recte consulere possunt.

Deinde quia ita plane contendunt faciendum vi-
ri docti, inter quos est Campegius apud Zanchi-
num cap. 15.

Postremo, tuta & laudabili inquisitionũ consue-
tudinẽ receptam videtur, ne consultoribus testium
nomina publicentur: sed absque nominibus proces-
sus soli eis dantur super quibus consulere debent,
neque ab hac consuetudine est recedendum.

Inquisitorum tamen partes erunt notare testiũ
qualitates, ut si religiosi, si periti, si graues fuerint,

& probati, aut contra, si minus probati, si plebei,
& pauperes, si iuuenes, si imperiti, aut similes, ut
his qualitatibus in genere cognitis, facilius intelli-
gant periti quantum sit dictis singulorum tribuen-
dum, aut contra deprehendendum.

Sed de nominibus delatorum nihil docuit Eyme-
ricus, an videlicet reorum nomina peritis debeant
explicari, & verius videtur, ac tutius est, ut nec
reorum nomina peritis publicentur.

Verumtamen illud addiderim, quod si quandoq;
videatur necessarium, vel testium, vel reorum no-
mina peritis explicare, ut cum probabiliter time-
tur testes inimicos esse reo: tunc si periti utroque
cognoscant, quia melius scire possunt, an sint vel fue-
rint inuicem inimici necne; non foret iniustum hoc
casu & testium & delatorum seu reorum nomina
consultoribus, aut etiam si opus fuerit, alijs probis
viris explicare, iuxta consilium Emerici par. 3.
tit. de sex modis tradendi copiam processus. num.
119. §. sextus modus est de quo ibidem dixi.

Ne autem consultores temere hoc casu re-
stes vel delatos iudicent, aut per iuramentum, aut
per sententiam excommunicationis construngi pos-
sint, ac debent, ut secretum teneant, ita Eyme-
ricus præcitato loco, & Bernardus Comensis in Lu-
cerna, verbo, Inquisitor. §. 21.

Et profecto grauissimum est scelus in causis præ-
sertim arduis secretum reuelare, ut optime docet
Aegidius Roscius tit. de carcerato fideiusoribus
committendo. nu. 30. vers. Et si tu senator fueris.

Quamuis autem periti huiusmodi specialiter
tunc non iurarint custodire secretum, adhuc tamen
ad illud obseruandum obligantur, propter multas
leges iubentes ne causa fidei propalantur ob peri-
culum ingens, quod inde nasci potest, quod si non iu-
rati propalauerint, extra ordinem puniri possunt
per Inquisitores: decuit enim eos id secretum ser-
uare, quod leges iuste iubent.

Si vero per malitiam reuelarent, illis præsertim
qui impedire possent fidei negotium, aut alias cau-
se obesse, tales quidem secreti reuelatores, reu-
elatores sancti officij puniri possunt, magis quã-
dem vel minus, pro culpa & qualitate, secundum
quam pena mensura imponenda est.

Q V A E S T I O LXXXI.

An Episcopus & Inquisitor possint secretum indicere consul- toribus.

Ctuagesima prima questio est: Vtrũ
Episcopus & Inquisitor quando præ-
dictis peritis deferentium nomina &
testificantium publicabunt, possint
eis secretum indicere, quatenus illo-
rum nomina non reuelent, ac in eos sententiam
excommunicationis ferre si reuelauerint?

Respondemus quod sic, iuxta alleg. Statuta. §.
& ut eorundem. vbi dicitur sic: Et ut eorundem ac-
cusatorum & testiũ periculis efficacius occurrat-
ur, & cautius in inquisitionis negotio prædatat,
præsentis